

האם אפשר להיות אשה

בארץ?

מזה מספר שבועות מתנהל מעל גבי "העולם הזה" ויכוח בין אישי ציבור סביב השאלה: האמנם הצבריות יפות? עד כה נקטו כל המשתתפים בוויכוח כשיטה של הסתערות על כל המוסכמות המקובלות לגבי מעלותיה של הצבריות. השבוע מצטרפת לוויכוח המשתתפת הראשונה - משוררת נשיאה ואם לשני ילדים, המעדיפה להתוכם בשם עם, למען לא להטות את נרשא הוויכוח לפסים אישיים.

החלום הדוגמניות חדגניות בגדיים שבעושים מאמץ ורוכשים, הם בליים במהרה.

את רינה צור

ובתקצרות. מיכון אין לנו כמעט, להוציא מקרר וכיריים. אנחנו עובדות בפרך - ובסוף היום נראות בדיוק כמי שעבדה בפרך, בלי שבת, בלי חג, עשר שנים ועשרים שנה, באקלים הרסני.

אנחנו גם נראות תמיד כחסרות שינה, כי תמיד חסרה לנו שינה. גבר כלשהו צפר במכוניתו למטה כל הלילה, גבר אחר התניע אוטנועו משתיים עד שלוש אחר הצהריים, גבר שלישי פתח את הרדיו בחמש בבוקר.

הגבר הישראלי מקים יותר רעש מעשרים אנגלים. אבל בכל ספרי הרפואה כתוב שהאשה זקוקה באורח חיינו לתשע שעות שינה כדי להיות רעננה.

דואי, כשהארון חוזר הביתה מיום-משרד, ומוצא את בגדיו מנוהצים, ארוחתו מבושלת וביתו נקי, הוא משלם את המחיר ב"מראה פניה של אשתו, שכבר לא עמד בה הכוח הפיסי הדרוש כדי להתאפר לכבודו.

מומחה לייצור עבודה חישוב ומצא ש"האנרגיה הנדרשת כדי לגחץ חולצת-גבר ביום שרבי, שהה לאנרגיה שמוציא אדם על סיוד תקרה שלמה! האשה הישראלית היא אשה עייפה מאד. יותר מזה: היא אשה ממורמרת מאד.

ומתעצרת. מיכון אין לנו כמעט, להוציא מקרר וכיריים. אנחנו עובדות בפרך - ובסוף היום נראות בדיוק כמי שעבדה בפרך, בלי שבת, בלי חג, עשר שנים ועשרים שנה, באקלים הרסני.

אנחנו גם נראות תמיד כחסרות שינה, כי תמיד חסרה לנו שינה. גבר כלשהו צפר במכוניתו למטה כל הלילה, גבר אחר התניע אוטנועו משתיים עד שלוש אחר הצהריים, גבר שלישי פתח את הרדיו בחמש בבוקר.

הגבר הישראלי מקים יותר רעש מעשרים אנגלים. אבל בכל ספרי הרפואה כתוב שהאשה זקוקה באורח חיינו לתשע שעות שינה כדי להיות רעננה.

דואי, כשהארון חוזר הביתה מיום-משרד, ומוצא את בגדיו מנוהצים, ארוחתו מבושלת וביתו נקי, הוא משלם את המחיר ב"מראה פניה של אשתו, שכבר לא עמד בה הכוח הפיסי הדרוש כדי להתאפר לכבודו.

מומחה לייצור עבודה חישוב ומצא ש"האנרגיה הנדרשת כדי לגחץ חולצת-גבר ביום שרבי, שהה לאנרגיה שמוציא אדם על סיוד תקרה שלמה! האשה הישראלית היא אשה עייפה מאד. יותר מזה: היא אשה ממורמרת מאד.

האשה בכל גיל ובכל מצב. הגבר הישראלי טרם למד שעליו לטפח את האשה בכל גיל ובכל מצב.

הראיתם מימכם קבוצה של ארבעה צעירי רים, עם נערותיהם, בבית-קפה? נניח שאחה

קיימת יכנאות בצרפת, וקיימת יכנאות בכל מקום בו קיימים בני אדם - אבל לא שמענו אף באחת מן הארצות הללו התקפה חדורת-שנאה נגד האשה המקומית, כדרך שאנו קוראים לאחרונה בהעולם הזה מפי אמנים וסופרים. עובדה זו כשלעצמה מסבירה משהו על שורש הבעייה שלנו, ועוד נגיע לכך.

אבל אני, כאשה, רוצה להתייחס ברצינות לעצם הטענות שהושמעו נגדי, ולו רק כדי לנסות להחזיר את הוויכוח למישור הגיוני, משמע נשי, ולהעלים מן ההתפרצות הרגי שית, משמע גברית (בישראל זה כך), נלך מן הקל אל הכבד.

הואשמונו בכך שאנו מוניחות את עצמנו ואת הופעתנו מיד אחרי הנישואין. הבה נבדוק את התנאים האובייקטיביים שלנו. הפקידה הממוצעת, שעבדה לפני נישואיה משכורתה מספיקה בהחלט למלאי של בגדיים נאים והולמים. האשה הנשואה, המתקיימת על משכורת בעלה, שוב אינה יכולה להרשות לעצמה הוצאות ביגוד, אלא מעט שבמעט. האם אדם, הגברים, דאגתם אי-פעם למחיר הגיוני של בגדים בשבילנו?

היודעים אתם שבאותו מחיר, בו איראפר אצלנו לקנות אלא אותו חלוק אתא מכוער, בעל המחשוף המרובע והכסתורים, הווסך מיד כל אשה לייכנה - באותו מחיר עצמו אפשר לקנות בארצות-הברית, למשל, חצאית מתקבלת על הדעת וחולצה נאה? השמלה הוולה והאלגנטית היא מצרך שאינו מצוי אצלנו; ותוצרת הקונפסציה הוולה היא לי רוב מכוערת בלי גבול. אבל מה לעשות? מוכרחים להתלבש.

בלאי הבגדים בארץ גודל מן הבלאי בכל ארץ אחרת. המכסות בארץ גודל מן הבלאי בכל בגד. החום, הזיעה, טיבו הירוד של אריג ואיכות גרועה של צבעים, כל אלה כמעט ואינם מאפשרים לקנות שמלה שתשרת אר תנו לאורך ימים כגון באנגליה. "פרינס" צבעוני עליו, אותו קונים באנגליה, משמש את האשה שלוש וארבע שנים. אצלנו, אחרי קיץ אחד, הוא גמור. האם אתם, הגברים, דאגתם לאיכות אחידה וטובה של הבגדים שאתם מייצרים בשבילנו?

פרח אינו עובר בפרך

האשה הישראלית היא פועלת פ"ז זית, פשוטה כמשמעה. אם תיכנסו לי- בינה של בת ואשינגטון האלגנטית, תמצאו שם מיכון כמעט מלא. אם תיכנסו לבינה של הפריסאית האלגנטית, תפסכם הישראלית תחלף לאיפעם מחמת הליכוד, הבית ה" צרפתי אינו נקי כישראל, הבית הלונדוני הממויח תמיד - לא כל שכן.

אצלנו אין האקלים מאפשר התעלמות כי זאת מן הליכוד. יומיים בלא שטיפה יסו דית של הבית - והאדונים הנכבדים יאלצי לאכול ארוחתם בחברת מקקים ונמלים. אנחנו עובדות, ועוד ארץ; טרם פיתחנו בישראל את המינהג של הזמנת כל צרכי הבית בטלפון, והישראלית הממוצעת סוחבת סלים, תוך כמה שנים סובלות רגליה

המציאות

בליט ברירה הופכת התלבושת הגברית הגסה לתלבושת עפוצה על גופות הצבריות.

ובכך הופך את אשתו ממאהבת ל"אמא" כללית. ברוב המקרים היא זקוק לאמא ולא לאשה.

אימרים שהגבר הצרפתי בוגד, אבל הגבר הצרפתי הוא הרגשן שבאדם והשמרני שבי אדם כשהדבר נוגע למשפחתו. הוא יודע לבגוד מבלי לפגוע במשפחה, ופילגשו יודעת זאת. שום צרפתי לא היה נוהג כדרך שנהג אותו מוכר ישראלי שלי. הצרפתי היה רץ כמשוגע לחפש רופאים.

הגבר הצרפתי בוגד משום שהתאהב; הגבר הישראלי בוגד משום שמתפס הזדמנות. הצרפתי ברוך ורגיש; הישראלי חסר אכזבה וקר. בגידתו של הישראלי בדרך כלל מקרית, משעממת ומיותרת. משהו שנודמן לשעה קלה, ובכך הוא דורס כל חלקה טובה אצל חברתו או אשתו.

הולול של מוצא הד כגם אצלה. אשה המסוגלת לסלוח התאהבות כנה, לעולם לא תסלח רומאן אווילי של חצי שעה עם טרמי פיספית קצרת-חצאית ולועסת מסטיק. זה עלבון בשבילה כאשה, והיא תחולל להיות אשה ביחסה אליו.

השיכון הוא הסוואה

קיימת ח'שרנות רבה ביחסה של ה"אשה הישראלית אל הגבר, ולא בלי סיבה. איכשהו מצליח הצבר הממוצע תמיד להעמיד את האשה במצב טפשי. לא פעם מודמן לי, בלכתי ברחוב, שאני נתקלת בגבר המיציא חן בעיני. בכל ארץ אחרת לא הייתי מהססת להתליף עמו מבט ממושך, אותו מבט הכולל מחבאה הדדית, שהיא תבלין-החיים. אם אעשה כזאת בישי ראל, יילך האיש אחרי וישאל במה אני רוצה. במקרה הטוב ביותר ישאל את השאלה המבריקה והמחוכמת: "תסלחי לי, מה השעה?"

אתם האמנים שכתבו נגד האשה הישראלית לית הממוצעת הם, כנראה, פסיכולוגים חלי שים מאד, אם לא ידעו למצוא את שורש הבעייה. השחצנות, החומרנות, הזנחת ה" הופעה החיצונית, חוסר ההומור, ההיסוס - כל הדברים שמנו בנו, במה הם מסתכיי מיים? בתיטר בטחון, רבותי; בחשדנות ובי פחד מתמיד.

ילד שיתנהג כך לאורך ימים - נבדוק את יחס ההורים אליו. אשה הנוהגת כך - הבדקתם את יחס הגבר שלה אליה?

אשה החשה בולזולי, הולכת ומסתגרת כתיך עצמה. בכל אשה מונחת, משועבדת לקריות וחסרת הומור, מסתגרת איתה נערה נאה וצחקנית שרצה אל משחקי-האהבה כאל ריקוד. אתם בעצמכם אילצתם את ה" ילדה להסתגר תחת מפלי השומן ובתוך החלוק המכוער. זו הסוואה; היא פוחת מכם. את האמת על עצמה תספר לחברתיה, ולא לכם. איתכם תדבר על עניינים חומריים כלבד.

וכמה קל, בעצם, להפוך אותה לאשה חגינית, נשיית ושופעת ברק! לא פעם היה זה חכרכם הטוב שהצליח בכך, כשלא הייתם בבית. אבל אתם אף פעם לא תדעו על כך, תודה לאל...

קל לדרוש מהאשה הישראלית להיות יפה ואלגנטית. אבל כדי להיות כזאת עליה להתאמץ פי כמה מהאשה הצרפתית או השוודית. האקלים חסורר בישראל מסייף את האשה הישראלית, מתיש את כוחה ומכער את הופעתה.

האקלים

קל לדרוש מהאשה הישראלית להיות יפה ואלגנטית. אבל כדי להיות כזאת עליה להתאמץ פי כמה מהאשה הצרפתית או השוודית. האקלים חסורר בישראל מסייף את האשה הישראלית, מתיש את כוחה ומכער את הופעתה.